

Perhemessu

Perhemessu on seurakunnan yhteinen jumalanpalvelus, jossa otetaan huomioon erityisesti lapsiperheet. Sitä voidaan viettää sunnuntain tai muun pyhäpäivän pääjumalanpalveluksena. Messun valmistelussa ja vietossa noudatetaan Jumalanpalvelusten kirjan esipuheessa mainittuja periaatteita. Perhemessuun voidaan liittää kaste tai esimerkiksi kouluun lähtevien siunaaminen.

Perhejumalanpalveluksessa raamatuntekstit voidaan valita vapaasti kunkin pyhän eri vuosikertojen teksteistä.

Perhemessua voidaan viettää myös arkipäivän tai erityistilanteen (esim. koulujumalanpalvelus) jumalanpalveluksena. Tällöin kaavaa voidaan soveltaa tilanteen mukaan.

Kun perhejumalanpalvelusta vietetään sanajumalanpalveluksena, jätetään ehtoollisosa pois. Tällöin kolehti kootaan virren (kohta 13) aikana ja Isä meidän -rukous luetaan yhteisen esirukouksen aamisen jälkeen.

I Johdanto

1. Alkuvirsi

Virren sijasta voidaan käyttää psalmia, perhejumalanpalveluksen psalmivuorolaulua (s. 432, virsikirjan jumalanpalvelusliitteessä nro 760), kuorolaulua tai soitinmusiikkia.

Alkumusiikin aikana voivat palvelutehtävissä toimivat saapua kuoriin ristikulueena. Tällöin seurakunta seisoo.

2. Alkusiunaus

Siunaus ja vuorotervehdys voidaan laulaa tai lausua.

Siunaus

L I - sän ja + Po - jan ja Py - hän Hen - gen ni - meen.

S Aa - men, aa - men, aa - men.

Vuorotervehdys

L Her - ra ol - koon tei - dän kans - san - ne.

S Niin myös si - nun hen - ke - si kans - sa.

TAI

E/L Her - ra on kes - kel - läm - me.

S Vie - täm - me suur - ta juh - laa.

TAI

E/L Her - ra on kes - kel - läm - me.

S Her - ra on kes - kel - läm - me.

E/L Vie - täm - me suur - ta juh - laa.

S Vie - täm - me suur - ta juh - laa.

3. Johdantosanat

Johdantosanojen alussa puhuttelun jälkeen kerrotaan päivän ja sen jumalanpalveluksen erityisluonteesta. Tämän vapaan osan merkkinä on käytetty seuraavassa kahta ajatusviivaa (– –). Jos johdantosanoja seuraa yhteinen rippi, niiden tulee johdattaa synnintunnustukseen.

Vaihtoehtoisia johdantosanoja s. 270.

Johdantosanat voidaan laatia myös vapaasti.

Rakkaat ystävät.

– –

Olemme tulleet viettämään seurakunnan yhteistä juhlaa. Meidät on kutsuttu kuulemaan Raamatun sanaa, rukoilemaan ja ylistämään Jumalaa. Meitä kutsutaan myös Jumalan perheen aterialle. Jeesus on luvannut olla kanssamme. Tähän lupaukseen turvaudumme, kun nyt tunnustamme Jumalalle syntimme.

TAI

Jumalan perheväki, pienet ja suuret.

– –

Isän Jumalan lapsina olemme tulleet yhteen. Yhdessä saamme iloita ja kiittää. Yhdessä saamme myös turvautua häneen ja rukoilla anteeksiantoa Jeesuksen nimessä.

4. Yhteinen rippi

Yhteinen rippi voidaan siirtää saarnan (kohta 11) jälkeen.

Synnintunnustus

Synnintunnustus voidaan lukea yhteen ääneen. Sen ajaksi voidaan polvistua. Synnintunnustus on mahdollista jaksottaa rukouslauseella, -laululla tai hiljaisuudella. Synnintunnustukseen voi sisältyä hiljaista rukousta, johon kehoitetaan esimerkiksi: Kuule myös hiljainen anteeksipyyntöni.

Synnintunnustuksena voidaan käyttää myös virttä (s. 190).

Vaihtoehtoisia synnintunnustuksia s. 184 (virsikirjan jumalanpalvelusliitteessä nrot 700–714).

Pyhä Jumala, rakas taivaallinen Isä.
Monet asiat painavat mieltäni.
Olen usein sanonut ja tehnyt sellaista,
mikä on aiheuttanut murhetta
toisille ihmisille ja sinulle.
Anna kaikki syntini anteeksi
Jeesuksen tähden.
Tätä pyydän luottaen siihen,
että sinä rakastat minua.

TAI

Jeesus, meidän veljemme

Sävelmä s. 430 (virsikirjan jumalanpalvelusliitteessä nro 720).

Jeesus, meidän veljemme,
pelastaja ihmisten.
Sinä tunnet syntimme.
Anna kaikki anteeksi.
Herra, armahda.

Rakas Vapahtajamme,
aina meitä armahdat,
pahat teot unohdat,
elämämme uudistat.
Kristus, armahda.

Synninpäästö

Synninpäästön aamen voidaan laulaa tai lausua.

Vaihtoehtoisia synninpäästöjä s. 190.

Jumala on antanut meille Jeesuksen pelastajaksi.
Hän kuulee rukouksemme
ja antaa meille kaikki syntimme anteeksi.
Hän lahjoittaa ilon ja rauhan.

S Aamen.

TAI

Jumala kuulee rukouksemme.
Hän antaa meille Jeesuksen tähden
kaikki syntimme anteeksi.

S Aamen.

Kiitosrukous

Kiitosrukous voidaan lukea yhteen ääneen.

Vaihtoehtoisia kiitosrukouksia s. 192 (virsikirjan jumalanpalvelusliitteessä nrot 715–717).

Rakas taivaallinen Isä.
Kiitos, että annat syntimme anteeksi
Jeesuksen tähden.
Auta meitä elämään armosi varassa.

S Aamen.

TAI

Mikäli synnintunnustuksena on laulettu »Jeesus, meidän veljemme», lauletaan kiitosrukouksena seuraava:

Jeesus, meidän Herramme,
ylistämme sinua
armosta ja avusta.
Täytä meidät ilolla.
Herra, armahda.

(Sävelmä s. 430, virsikirjan jumalanpalvelusliitteessä nro 720.)

5. Herra, armahda (Kyrie)

Mikäli yhteisessä ripissä on käytetty laulua »Jeesus, meidän veljemme», jätetään tämä kohta pois.

VAIHTOEHTO A

Kyrie-litania

Kyrie-litania voidaan laulaa tai lukea.

Voidaan käyttää myös s. 411 olevaa litaniasävelmää.

E Rukoilkaamme taivaal - lis - ta I - sää,

että oppisimme tuntemaan hänen rak - kau - ten - sa.

Rukoil - kaam - me Her - raa.

S Her - ra, ar-mah-da mei - tä.

TAI

E Her - ra, ar-mah-da mei - tä.
S Her - ra, ar-mah-da mei - tä.

E Rukoilkaamme Jee - sus - ta Kris - tus - ta,

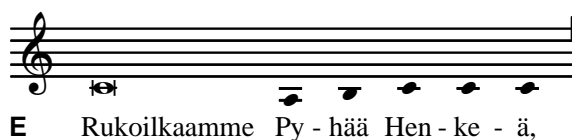

että hän ottaisi kaikki maailman lap - set sy - liin - sä.

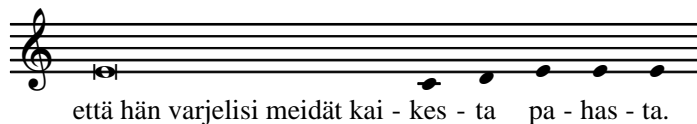

Rukoil - kaam - me Her - ra.

– rukouslause

E Rukoilkaamme Py - hää Hen - ke - ä,

että hän varjelsi meidät kai - kes - ta pa - has - ta.

Rukoil - kaam - me Her - ra.

– rukouslause

VAIHTOEHTO B

Herra, armahda

Vaihtoehtoisia Herra, armahda -lauluja s. 198 (virsikirjan jumalanpalvelusliitteessä nrot 721–722).

S Herra, armahda meitä.
Kristus, armahda meitä.
Herra, armahda meitä.

*6. Kunnia (Gloria) ja kiitosvirsi Pyhälle Kolminaisuudelle

Kunnia ja kiitosvirsi jätetään pois paastonaikana (tuhkakeskiviikosta lähtien) ja adventtiaikana (1. adventtisunnuntain jälkeisestä maanantaista lähtien).

Kunnia

Vaihtoehtoisia Kunnia-lauluja s. 200 (virsikirjan jumalanpalvelusliitteessä nrot 723–725).

E Kun-ni - a Ju - ma - lal - le kor - ke - uk - sis - sa,

S maan pääl - lä rau - ha ih - mi - sil - lä, joi - ta hän ra - kas - taa.

TAI

E Kun-ni - a Ju - ma - lal - le kor - ke - uk - sis - sa,

S Kun-ni - a Ju - ma - lal - le kor - ke - uk - sis - sa,

E maan pääl - lä rau - ha ih - mi - sil - lä, joi - ta hän ra - kas - taa.

S maan pääl - lä rau - ha ih - mi - sil - lä, joi - ta hän ra - kas - taa.

Kiitosvirsi

Virsi 135.

Voidaan käyttää myös perhemessun Laudamus-virttä (s. 272, virsikirjan jumalanpalvelusliitteessä nro 729) tai vaihtoehtoisia kiitosvirsiä (s. 200, virsikirjan jumalanpalvelusliitteessä nrot 726–730).

7. Päivän rukous

Rukouskehotus, rukous ja seurakunnan aamen voidaan laulaa tai lausua. Rukouskehotusta voi seurata lyhyt hiljainen rukous. Rukouksen sävelmät s. 417.

L Ru - koil - kaam - me.

– rukous

S Aa - men, aa - men.

TAI

E Ru - koi - lem - me Her - raa.
S Ru - koi - lem - me Her - raa.

– rukous

E Aa - men, aa - men.
S Aa - men, aa - men.

II Sana

8. Lukukappale

Lukija ilmoittaa raamatunkohdan. Seurakunta kuuntelee istuen.

9. Päivän virsi eli graduale (Graduale)

Vaihtoehtoisia päivän virsiä (teemavirsiä) s. 274 (virsiokirjan jumalanpalvelusliitteessä nrot 744–747). Voidaan käyttää myös perhevirttä (s. 277, virsiokirjan jumalanpalvelusliitteessä nro 748).

*10. Evankeliumi

Evankeliumi ilmoitetaan sanomalla esimerkiksi: Nouskaamme kuulemaan pyhää evankeliumia.

Evankeliumin lukemisen edellä ja/tai sen jälkeen voidaan laulaa halleluja. Evankeliumia edeltävään hallelujalauluun voidaan liittää hallelujasäe (ks. Evankeliumikirja). Hallelujalaulun ja hallelujasäkeen sävelmiä s. 421.

Halleluja jätetään pois paastonaikana tuhkakeskiiviikosta lähtien. Tällöin hallelujalaulun sijasta voidaan käyttää psalmilauseetta (ks. Evankeliumikirja). Psalmilauseen sävelmiä s. 426.

Evankeliumi tai sen osa voidaan laulaa.

11. Saarna

Saarna voi sisältää raamatuntekstin lukemisen tai päättyä siihen. Saarnassa voidaan käyttää myös muita ilmaisukeinoja kuin puhetta, esimerkiksi draamaa tai leikkiä.

Jos saarnan jälkeen tulee yhteinen rippi (kohta 4), lausutaan uskontunnustus synnin päästön jälkeen. Ennen yhteistä rippiä voi olla virsi tai muuta rippiin johdattavaa musiikkia.

*12. Uskontunnustus (Credo)

Uskontunnustus lausutaan yhteen ääneen.

Uskontunnustuksena voidaan käyttää myös virttä 167 tai 171. Tällöin virsi (kohta 13) jätetään pois. Perhemessun uskontunnustuslaulu s. 272 (virsiokirjan jumalanpalvelusliitteessä nro 733).

Apostolinen uskontunnustus

S Minä uskon Jumalaan,
Isään, Kaikkivaltiaaseen,
taivaan ja maan Luojaan,
ja Jeesukseen Kristukseen,
Jumalan ainoaan Poikaan, meidän Herraamme,
joka sikisi Pyhästä Hengestä,
syntyi neitsyt Mariasta,
kärsi Pontius Pilatuksen aikana,
ristiinnaulittiin, kuoli ja haudattiin,
astui alas tuonelaan,
nousi kolmantena päivänä kuolleista,
astui ylös taivaisiin,
istuu Jumalan, Isän, Kaikkivaltiaan, oikealla puolella
ja on sieltä tuleva tuomitsemaan eläviä ja kuolleita,
ja Pyhään Henkeen,
pyhän, yhteisen seurakunnan,
pyhään yhteyden,
syntien anteeksiantamisen,
ruumiin ylösnousemisen
ja iankaikkisen elämän.

13. Virsi

Virren sijasta voi olla muuta musiikkia.

14. Yhteinen esirukous

Yhteinen esirukous voidaan valmistella yhdessä seurakuntalaisten kanssa. Esirukouksen sisällöstä ks. s. 8. Rukous on mahdollista jaksottaa rukouslauseella, -laululla tai hiljaisuudella.

Yhteisiä esirukouksia s. 206 ja esirukousaiheita s. 229. Paastonaikana tuhakeskiviikosta lähtien voidaan käyttää litaniaa (s. 221, virsikirjan jumalanpalvelusliitteessä nro 719) tai Trishagion-rukousta (s. 218, virsikirjan jumalanpalvelusliitteessä nro 718).

Rukouskehotus ja seurakunnan aamen voidaan laulaa tai lausua.

Esirukouksen yhteydessä tai ennen sitä ilmoitetaan kastetut, kuulutetut tai avioliiton solmineet ja kuolleet. Ilmoituksiin voidaan liittää musiikkia ja/tai symbolista toimintaa (esim. kynttilöiden sytytys). Voidaan käyttää myös Elämänkaarilaulua (s. 265, virsikirjan jumalanpalvelusliitteessä nro 749). Ilmoituksiin liittyvät rukoukset s. 277.

E Ru - koil - kaam - me.

– rukous

S Aa - men, aa - men.

TAI

E Ru - koi - lem - me Her - raa.
S Ru - koi - lem - me Her - raa.

– rukous

E Aa - men, aa - men.
S Aa - men, aa - men.

III Ehtoollinen

15. Uhrivirsi eli offertorio (Offertorium)

Virren aikana kootaan kolehti ja katetaan ehtoollispöytä. Kolehdin kohde ilmoitetaan ennen virttä. Virren sijasta voi olla kuorolaulu tai soitinmusiikkia. Kolehti voidaan siunata (s. 246).

16. Ehtoollisrukous (Eukaristinen rukous)

Vuorolaulu

L Her - ra ol - koon tei - dän kans - san - ne.

S Niin myös si - nun hen - ke - si kans - sa.

L Y - len - tä - kää sy - dä - men - ne.

S Y - len - näm - me sen Her - ran puo - leen.

L Kiit - tä - kääm-me Her - raa, Ju - ma - laam-me.

S Niin on oi - kein ja ar - vol - lis - ta.

Prefaatio

Voidaan käyttää myös messun prefaatiota s. 23.

Jumala, sinä olet kaikkien ihmisten Isä.
 Sinä olet antanut meille elämän
 ja luonut ympärillemme koko tämän kauniin maailman.
 Me ylistämme sinua yhdessä kaikkien omiesi
 ja taivaan enkelien kanssa:

TAI

Hyvä Jumala, me kiitämme sinua siitä,
 että saamme tulla luoksesi.
 Sinä rakastat meitä
 ja siksi olet antanut meille kauniin maailman.
 Sinä rakastat meitä
 ja siksi olet antanut meille Poikasi Jeesuksen.
 Sinä rakastat meitä
 ja siksi ruokit meitä hyvyydelläsi.
 Me kiitämme sinua tästä taivaan lahjasta
 ja laulamme sinulle ylistystä enkelien ja kaikkien pyhien kanssa:

TAI

Kaikki Herran palvelijat,
 taivaan enkelit ja te,
 jotka turvaatte Herraan,
 pienet ja suuret,
 ylistäkää kaikkivaltiasta
 ja pyhää Jumalaa:

(Sävelmä s. 431.)

Vuorolaulun ja prefaation sijasta Pyhä-hymniin voidaan kehottaa:

L Kiittäkäämme Herraa, Jumalaamme.

TAI

L Ylistäkää Jumalaa, kaikki te hänen palvelijansa, pienet ja suuret.

*Pyhä (Sanctus)

Seurakunta voi seisoa Pyhä-hymnistä Jumalan Karitsa -hymniin.

Vaihtoehtoisia Pyhä-hymnejä s. 257 (virikirjan jumalanpalvelusliitteessä nrot 735–738).

S Pyhä, pyhä, pyhä Herra Sebaot!
Taivas ja maa on täynnä kirkkauttasi.
Hoosianna korkeuksissa!
Siunattu olkoon hän, joka tulee Herran nimessä.
Hoosianna korkeuksissa!

Rukous ja asetussanat

Rukous ja asetussanat voidaan myös laulaa. Asetussanojen sävelmät s. 258.

Taivaallinen Isä, sinä olet luonut kaiken hyväksi. Rakkaudessa lähetit Poikasi Jeesuksen meidän kaikkien ystäväksi ja pelastajaksi. Hyvänä Paimenena hän auttoi kaikkia ja antoi henkensä meidän puolestamme. Hän kuoli ristillä, jotta me saisimme anteeksiannon ilon. Hän nousi ylös haudasta, jotta me saisimme elää ikuisesti. Hän antoi ehtoollisen Jumalan perheväen yhteiseksi kiitosateriaksi.

*Herramme Jeesus Kristus, sinä yönä, jona hänet kavallettiin,
otti leivän, siunasi (+), mursi ja antoi sen opetuslapsilleen sanoen:
Ottakaa ja syökää, tämä on minun ruumiini,
joka annetaan teidän puolestanne. Tehkää se minun muistokseni.*

*Samoin hän otti maljan, kiitti (+) ja sanoi:
Ottakaa ja juokaa tästä, te kaikki.
Tämä malja on uusi liitto minun veressäni,
joka vuodatetaan teidän puolestanne
syntien anteeksiantamiseksi.
Niin usein kuin te siitä juotte,
tehkää se minun muistokseni.*

Taivaallinen Isä. Me iloitsemme kaikesta siitä, mitä Jeesus on tehnyt meidän puolestamme. Anna meille Pyhä Henkesi, niin että uskoen otamme vastaan Jeesuksen ehtoollisessa.

Kiitos suuresta lahjastasi.

S Amen.

17. Isä meidän (Pater noster)

Herran rukous lausutaan yhteen ääneen. Se voidaan myös laulaa (sävelmät s. 453, virikirjan jumalanpalvelusliitteessä nro 805).

Herran rukouksen ekumeenisista sanamuotoa (s. 262) voidaan käyttää ekumeenisissa tilaisuuksissa.

S Isä meidän, joka olet taivaissa.
Pyhitetty olkoon sinun nimesi.
Tulkoon sinun valtakuntasi.
Tapahtukoon sinun tahtosi,
myös maan päällä niin kuin taivaassa.

Anna meille tänä päivänä meidän jokapäiväinen leipämme.
Ja anna meille meidän syntimme anteeksi,
niin kuin mekin anteeksi annamme niille,
jotka ovat meitä vastaan rikkoneet.
Äläkä saata meitä kiusaukseen,
vaan päästä meidät pahasta.
Sillä sinun on valtakunta ja voima ja kunnia iankaikkisesti.
Aamen.

18. Herran rauha (Pax)

Vuorolaulun jälkeen seurakuntalaisia voidaan kehottaa rauhan toivottamiseen. Tällöin seurakuntalaiset tervehtivät toisiaan ja lausuvat esimerkiksi: Kristuksen rauhaa.

L Her-ran rau - ha ol-koon tei - dän kans-san - ne.

S Niin myös si - nun hen - ke - si kans - sa.

TAI

L Her-ran rau - ha ol-koon tei - dän kans-san - ne.

E Niin myös si - nun hen - ke - si kans - sa.

S Niin myös si - nun hen - ke - si kans - sa.

*19. Jumalan Karitsa (Agnus Dei)

Liturgi voi murtaa ehtoollisleivän Jumalan Karitsa -hymnin aikana.

Vaihtoehtoisia Jumalan Karitsa -hymnejä s. 263 (virsiokirjan jumalanpalvelusliitteessä nrot 739–742).

S Jumalan Karitsa, joka kannat maailman synnin,
armahda meitä.
Jumalan Karitsa, joka kannat maailman synnin,
armahda meitä.
Jumalan Karitsa, joka kannat maailman synnin,
anna meille rauha.

20. Ehtoollisen vietto

Kutsu

L Jeesus sanoo: »Tulkaa minun luokseni.»

TAI

L Jeesus kutsuu: »Tulkaa, kaikki on valmiina.»

Ateria (Communio)

Aterian aikana voi olla virsilaulua tai muuta musiikkia. Perhemessun ehtoollislaulu s. 278 (virsikirjan jumalanpalvelusliitteessä nro 743).

Leipää jaettaessa lausutaan:

[Herramme Jeesuksen] Kristuksen ruumis, sinun puolestasi annettu.

Seurakuntalainen voi vastata: Aamen.

Viiniä jaettaessa lausutaan:

[Herramme Jeesuksen] Kristuksen veri, sinun puolestasi vuodatettu.

Seurakuntalainen voi vastata: Aamen.

Päätössanat

Päätössanojen jälkeen ehtoollisastiat peitetään (ja siirretään apupöydälle). Ennen kiitosrukousta (kohta 21) voi olla hiljaisuus.

L Me olemme ottaneet vastaan Herran Jeesuksen Kristuksen.
Hän varjeltakoon meidät iankaikkiseen elämään.

S Aamen.

TAI

L Herramme Jeesus Kristus vahvistakoon meitä elämään
uskossa, toivossa ja rakkaudessa.

S Aamen.

21. Kiitosrukous

Rukouskehotus, rukous ja seurakunnan aamen voidaan laulaa tai lausua. Rukouksen sävelmät s. 417.

Kiitosrukouksena voidaan käyttää myös virttä (esim. 110: 3–5, 220: 8–9, 221: 10, 229: 6–7 ja 235: 4, paastonaikana erityisesti 79: 9–10).

Vaihtoehtoisia kiitosrukouksia s. 265.

L Ru - koil - kaam - me.

TAI

E Ru - koi - lem - me Her - raa.
S Ru - koi - lem - me Her - raa.

Me kiitämme sinua, taivaallinen Isä,
ehtoollisen lahjasta.
Kiitos, että rakastat meitä.
Auta meitä elämään lähellä sinua
ja lähellä toisiamme.
Pidä meidät taivaan tiellä.
Kuule rukouksemme
Poikasi Jeesuksen Kristuksen tähden.

S Aa - men, aa - men.

TAI

E Aa - men, aa - men.
S Aa - men, aa - men.

IV Päätös

22. Ylistys

Jos kiitosrukouksena (kohta 21) on laulettu virsi, jätetään ylistys pois.

Ylistyksenä voidaan käyttää myös virttä (esim. 138: 5, 329: 1, 5, 332: 3–4, 333: 1, 9, 339: 1, 4).

Paastonaikana ylistyksenä käytetään virttä (esim. 324: 5–6, 470: 4).

Ylistys jätetään pois kiirastorstain, pitkäperjantain ja hiljaisen lauantain jumalanpalveluksista.

E Kiit - tä - kään - me Her - raa. Hal - le - lu - ja!

***S** Ju - ma - lal - le kii - tos. Hal - le - lu - ja,

hal - le - lu - ja, hal - le - lu - ja!

TAI

E Kiit - tä - kään - me Her - ra. Hal - le - lu - ja!

E Ju - ma - lal - le kii - tos. Hal - le - lu - ja, }
S Ju - ma - lal - le kii - tos. Hal - le - lu - ja,

E hal - le - lu - ja, hal - le - lu - ja!
S hal - le - lu - ja, hal - le - lu - ja!

*23. Siunaus

Siunaus voidaan myös laulaa (sävelmiä s. 427).

L Herra siunatkoon teitä ja varjelkoon teitä.
Herra kirkastakoon kasvonsa teille
ja olkoon teille armollinen.
Herra kääntäköön kasvonsa teidän puoleenne
ja antakoon teille rauhan.
Isän ja + Pojan ja Pyhän Hengen nimeen.

S Aamen.

Lähetäminen

Kehotus lausutaan välittömästi ennen lähtemistä.

L/E Lähtekää rauhassa ja palvelkaa Herraa iloiten.

24. Päätösmusiikki

Päätösmusiikkina voi olla virsi, kuorolaulu tai soitinmusiikkia.

Musiikin aikana voi olla ristikulkue, johon seurakunta tulee mukaan.

